

**TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ALAN ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ
ÖĞRENCİLERİNİN BAŞARI GRAFİĞİNDE MEZUN OLDUKLARI
ORTA ÖĞRETİM KURUMLARININ ROLÜ**

**The Role Of The Elementary Schools From Which The Turkish
Language And Literature Students Graduated In Success Graphics**

Dr. Vedat Nuri TURHAN*

ÖZET

Bu araştırmada Eğitim Fakültelerinin Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümünde öğrenim görmekte olan öğrencilerin mezun oldukları orta öğretim kurumlarının akademik başarılarına etkisi çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir. Bu araştırmanın evreni, Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Ana Bilim Dalında 2005–2006 öğretim yılı içerisinde öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırma örneklemini, bu evrenden seçkisiz (randomly) olarak belirlenen toplam 184 kişiden oluşmuştur. Araştırma verilerinin toplanmasında araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; öğrencilerin, “TDE Bölümü Öğrencilerinin Geldikleri Orta öğretim Alanlara Göre Dağılımı”, “Dershaneye Giden ve Gitmeyen Öğrenciler.”, “Öğrencilerin Geldikleri Orta öğretim Kurumlarının Teknolojik Durumu”, “Edebi Yayınları Takip Eden Öğrencilerin Dağılımı” ve “Edebiyatçıları Takip Eden Öğrencilerin Dağılımı” ile “Öğrencilerin ÖSS (Sözel) Puanları” gibi değişkenler incelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Edebiyat eğitimi, orta öğretim, değişken, akademik başarı

ABSTRACT

In this research, the effect of the High School on the Academic achievement of the students in Department of Turkish Language and literature in the schools of Education was studied consists of those who do their btudies in the school of education Kazım Karabekir Atatürk University in 2005-2006 Education year. The sample of the research was made up of 184 students selected randomly in the relevant schools the necessary data,a questionnaire was conducted by the resarcher in collecting at the end of the resarch, we examined diffrent variables of students such as ” High School fields of students” Technological conditions of the high school where the students graduated; attendance to the private schools cost university; distribution of the students who follow literary publications and men of letters; ÖSS verbal scores of the students”.

Keywords: Literature Education, Secondary education, variable, academic achievement.

* Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi. Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü Türk Dili ve Edebiyatı. Eğitimi Ana Bilim.Dalı Öğretim Üyesi.

I- GİRİŞ:

Anayasa, madde 42, “*Öğrencinin ilgisi ve yeteneği doğrultusunda eğitim görmesi onun en tabii hakkı olmalıdır*”.

Ülkemizde Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi, orta öğretim düzeyinde başlamaktadır ve bu eğitimin amacı: Millî Eğitim Temel Kanununun ikinci kısmının ikinci bölümünde belirtildiği gibi, “*Öğrencileri çeşitli program ve okullarla ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda yükseköğretime hazırlamak*”tır (1973 tarih, 14574 sayılı resmi gazete).

Orta öğretim aşamasında, Türk Dili ve Edebiyatı eğitim ve öğretiminin en önemli amaçlarından birisi; “*Öğrencilere dinlediklerini, okuduklarını, incelik ve derinlikleriyle kavratmak; onların duyduklarını, gördüklerini, düşündüklerini ve anladıklarını, ifade etme kabiliyetlerini geliştirmek.*” olmalıdır. Ayrıca “*Öğrencilerin seviyelerine göre dinleme, okuma ve yazma faaliyetleri arasında Türk dilinin bütün özelliklerini öğrenme, kullanma ve bu yolla bilgi edinme, kavrama, analiz ve sentez yapabilme alışkanlığı kazandırmak.*” çalışmaları yapılmalıdır. (Tebliğler Dergisi, 1992: S. 2370).

Bu amaçlara yönelik olarak orta öğretimdeki uygulamalar, çeşitli araştırmalara konu olmuş ve olmaya da devam etmektedir. Bu araştırmada da Eğitim Fakültelerinin Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümünde öğrenim görmekte olan öğrencilerin geldikleri orta öğretim alanlarının akademik başarılarına etkisi araştırılmıştır.

En önemli varlık nedenlerimizden biri olan Türkçeyi korumak ve yaşatmak, ancak, Türkçe ile yazılan ölümsüz eserler sayesinde mümkün olmuştur. Atatürk’ün ifadesiyle “*Türk milletinin kalbi ve zihni olan Türkçeyi geliştirmek ve yükseltmek her Türk’ün ve özellikle her Türk eğitim kurumunun en önemli görevlerindendir.* Bu anlamda Türk Dili ve Edebiyatı öğretim programlarının Türkçeyi en etkili şekilde kullanabilme, edebî eserlerimizi en iyi şekilde anlayıp yorumlayabilme gücü kazandıracak mahiyette hazırlanması da bu görevlerden biridir.

Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olmaya aday kişilerin, edebiyat eserlerini tanımaları, okumaları, özel dersane katkıları ve teknolojik olanaklarla bu yakınlaşmaları desteklemeleri, mesleğe hazırlık aşamasında ileride kazanacakları tecrübe açısından oldukça önemlidir. Bu durum aynı zamanda başarıların ve eğilimlerin üst düzeyde gerçekleşmesini sağlamaktadır.

II. PROBLEM

Bu araştırmada öğrencilerin akademik başarıları; “TDE Bölümü Öğrencilerinin Geldikleri Orta öğretim Alanlara Göre Dağılımı ”, “ÖSS’ye Hazırlık Amacıyla Dershaneye Giden Öğrenciler”, “Öğrencilerin Geldikleri Orta öğretim Kurumlarındaki Teknoloji Durumu? ”, “Edebi Yayınları Takip Eden Öğrencilerin Dağılımı ”, “Edebiyatçıları Takip Eden Öğrencilerin Dağılımı “ ve “Öğrencilerin ÖSS (Sözel) Puanları” gibi çeşitli değişkenlere göre incelenmektedir.

III. YÖNTEM

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, 2005–2006 öğretim yılında Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Ana Bilim Dalında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırmanın örnekleme, bu evrenden seçkisiz (randomly) olarak belirlenen 184 öğrenciden oluşmaktadır. Bu öğrenciler; Meslek Lisesi, Yabancı Dil Ağırlıklı Lise ve Düz Lise mezunları başlığı altında toplanmışlardır. Örneklemeye ilişkin bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo.1: TDE Bölümü Öğrencilerinin Geldikleri Orta öğretim Alanlara Göre Dağılımı

Lise	f	%
*Meslek lisesi	16	8.7
**Yabancı Dil Ağırlıklı Lise	126	68.48
Düz Lise	42	22.82
Toplam	84	100

*Teknik Lise, Meslek Lisesi, Endüstri Meslek Lisesi

**Anadolu Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi

Tablo 1 incelendiğinde:

Bilgi toplama formlarının uygulandığı öğrenci sayısı 184 olup bu mevcut içinde Meslek Lisesi mezunlarının oranı %8,7, Yabancı Dil Ağırlıklı Lise mezunları %68.48 ve Düz lise mezunlarının oranı ise % 22,82 dir.

-316- V. N. TURAN: Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Başarı Grafiğinde Mezun Oldukları Orta Öğretim Kurumlarının Rolü

Tablo.2: ÖSS'ye Hazırlık Amacıyla Dershaneye Giden ve Gitmeyen Öğrenciler

Lise	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Meslek lisesi	10	62.5	6	37.5	16	100
Yabancı Dil Ağırlıklı Lise	98	77.8	28	22.2	126	100
Düz Lise	28	66.6	14	33.4	42	100
Toplum	136	73.91	48	26.09	184	100

Tablo 2 incelendiğinde:

Tablo 2'de yöneltilen sorulara Meslek Lisesi mezunlarının %62,5 i evet, % 37,5'i ise hayır, Yabancı Dil Ağırlıklı Lise mezunları'nın %77,8'i evet, %22,2'si ise hayır ve Düz Lise mezunlarının %66,6'sı evet, %33,4'ü ise hayır cevabını vermişlerdir.

Tablo.3: Öğrencilerin Geldikleri Orta Öğretim Kurumlarının Teknolojik Durumu.

Tablo 3 incelendiğinde:

Lise	Vardı		Yoktu		Yetersizdi		Vardı Fakat Kullandırmadılar		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Meslek lisesi	7	41.17	4	23.52	5	29.41	1	5.9	17	100
Yabancı Dil Ağırlıklı Lise	92	7.3	7	5.6	19	15	8	6.34	126	100
Düz Lise	9	21.43	7	40.47	9	21.4	7	16.6	42	100
Toplam	107		28		33		16		184	

Tablo 3'de yöneltilen sorulara Meslek Lisesi mezunlarının %41,17' si vardı, % 23,52'si ise yoktu, %29,41'i yetersizdi ve %5.9'u ise vardı fakat kullandırmadılar, Yabancı Dil Ağırlıklı Lise mezunları'nın %7.3'ü vardı, %5,6'sı yoktu, %15'i yetersizdi, %6.34'ü ise vardı fakat kullandırmadılar ve Düz Lise

mezunlarının %21,43'ü vardı, %40,47'si yoktu ve %21,4'ü yetersizdi ve %16.6'sı ise vardı fakat kullandırmadılar cevabını vermişlerdir.

Tablo.4: Edebi Yayınları Takip Eden Öğrencilerin Dağılımı

Lise	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Meslek lisesi	8	50	8	50	16	100
Yabancı Dil Ağırlıklı Lise	75	59.52	51	40.47	126	100
Düz Lise	23	4.76	19	45.23	42	100
Toplam		106		78		184

Tablo 4 incelendiğinde:

Tablo 4'de yöneltilen sorulara Meslek Lisesi mezunlarının %50' si evet, % 50'si ise hayır, Yabancı Dil Ağırlıklı Lise mezunları'nın %59,52'si evet, %40,47'si hayır, ve Düz Lise mezunlarının %54,76'sı evet, %45,23'ü hayır cevabını vermişlerdir.

Tablo.5: Edebiyatçıları Takip Eden Öğrencilerin Dağılımı

Lise	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Meslek lisesi	6	37.5	10	62.5	16	100
Yabancı Dil Ağırlıklı Lise	83	65.87	43	34.12	126	100
Düz Lise	17	40.47	25	59.53	42	100
Toplam		106		78		184

Tablo 5 incelendiğinde:

**-318- V. N. TURAN: Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Başarı Grafiğinde
Mezun Oldukları Orta Öğretim Kurumlarının Rolü**

Meslek Lisesi mezunlarının %37,5' i evet, % 62,5'i ise hayır, Yabancı Dil Ağırlıklı Lise mezunları'nın %65,87'si evet, %34,12'si hayır, ve Düz Lise mezunlarının %40,47'si evet, %59,53'ü hayır cevabını vermişlerdir.

Tablo.6: Öğrencilerin ÖSS “Sözel” Puanları.

	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
ÖSS Puanları	174-179		180- 185		186-190		190 ve üzeri			
Meslek lisesi	10	62.5	4	25	2	12.5	-----		16	100
Yabancı Dil Ağırlıklı Lise	49	38.9	14	11.1	63	50	-----		126	100
Düz Lise	14	33.3	9	21.4	19	45.2	-----		42	100
Toplam	73	39.6	27	14.6	84	45.6	-----		184	100

Tablo 6 incelendiğinde:

Meslek Lisesi mezunlarının % 62,5' i 174-179 arası, % 25'i 180-185 arası ve % 12,5'u ise 190 ile üzeri, Yabancı Dil Ağırlıklı Lise mezunları'nın %38,9'u 174-179 arası, evet, %11,1'ü 180-185 arası ve %50'sinin 186-190 arası, Düz Lise mezunlarının %33,3'ü 174-179 arası, %16,7'si 180-185 arası ve %50'si ise 186-190 arası ÖSS puanı almışlardır.

Tablo.7: Ders Alanlarına Göre Başarısız Olan Öğrencilerin Dağılımı

Lise Adı	Alan Bilgisi	Öğretmenlik Formasyon	Genel Kültür	Toplam
Meslek lisesi	7	8	8	23
Yabancı Dil Ağırlıklı Lise	5	5	6	16
Düz Lise	6	7	7	20

Tablo 7 incelendiğinde:

Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim Dalında eğitimini sürdüren öğrencilerin 2004-2005 öğretim yılı sonu itibariyle akademik başarıları incelendiğinde; başarısız olarak %25'lik alt dilimde yer alan öğrencilerden Meslek Lisesi.'nden mezun olan öğrencilerin 7'si Alan Bilgisi derslerinden, 8'i Öğretmenlik Formasyonu derslerinden, 8'i ise Genel Kültür derslerinden başarısız olmuşlar, Yabancı Dil Ağırlıklı Lise mezunlarından 5'i Alan Bilgisi derslerinden, 5'i Öğretmenlik Formasyonu derslerinden, 6'sı ise Genel Kültür derslerinden başarısız olmuşlardır. Düz Lise mezunlarından ise 6 öğrenci Alan Bilgisi derslerinden, 7'si Öğretmenlik Formasyonu derslerinden, 7'si ise Genel Kültür derslerinden başarısız olmuşlardır. Bu sonuçlara göre; Meslek Lisesi

mezunı öğrenciler, Alan Bilgisi, Öğretmenlik Formasyonu ve Genel Kültür derslerinden en başarısız öğrenciler olmuşlardır.

Tablo.8: Ders Alanlarına Göre Başarılı Olan Öğrencilerin Dağılımı

Lise Adı	Alan Bilgisi	Öğretmenlik Formasyon	Genel Kültür	Toplam
Meslek lisesi	2	2	3	7
Yabancı Dil Ağırlıklı Lise	21	11	9	41
Düz Lise	8	5	6	19

Tablo 8 incelendiğinde:

İlk %25'lik dilime girenler başarılı olarak kabul edilmiştir. Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi Yabancı Dil Ağırlıklı Lise mezunlarının özellikle alan derslerinden diğer orta öğretim alanlarına göre daha fazla başarı göstermektedirler. Yabancı Dil Ağırlıklı Lise mezunlarında başarılı öğrenci sayısı 41 iken Düz Lise mezunlarında bu sayı 19, Meslek Lisesi mezunlarında ise 7 olarak gerçekleşmiştir. Yabancı Dil Ağırlıklı Lise mezunlarının hem alan bilgisi ve öğretmenlik formasyonu, hem de genel kültür derslerinden daha başarılı olduğu görülmektedir.

Her iki grafik incelendiğinde Yabancı Dil Ağırlıklı Lise mezunlarının diğer orta öğretim kurumları mezunlarına göre tüm derslerde daha başarılı olduğu görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Öğretmenlik mesleğinin bir toplumda önde ve öncelikli yeri olduğundan, birçok ülke öğretmen yetiştirmeyi özel ve ayrıcalıklı bir konu olarak ele almaktadır. Artık üniversiteler ihtisas üniversiteleri olma yolunda gelişme göstermektedir. Ziraat üniversitesi, Otomotiv üniversitesi, Biyoteknoloji üniversitesi vs.. Japonya, İsrail, İsveç, Belçika gibi daha birçok ülke öğretmen üniversiteleri kurmuş bulunmaktadır. Şüphesiz iyi öğretmen, kaliteli insan, aynı ölçüde kaliteli eğiticiler eliyle yetiştirilebilir. Tarih bize büyük şahsiyetlerin arkasında hep büyük hocaların varlığını gösterir. Öğretmen Okulları ve Yüksek Öğretmen Okulları bu konuda güzel bir örnek olarak hatıralarımızdadır. Demek ki öğretmen yetiştirmede mekânın, kurumsallaşmanın ayrı bir yeri var.

Ülkemizde daha çok orta öğretim düzeyinde Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi veren kurumların olduğunu bilmekteyiz. Bu kurumların en önemlisi Anadolu Liseleridir. Milli Eğitimin Temel Yasasının 33. maddesine göre kurulan

Anadolu Liselerinin amacı; ilgili ve yetenekli olan öğrencilerin eğitimlerini sağlamak ve bu amaç doğrultusunda öğrencileri araştırıcı ve geliştirici çalışmalara yönlterek, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilecek kişiler olarak yetiştirmektir.

Bu çalışmada ortaya konulan temel sonuç; Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimine daha orta öğretim düzeyinde başlayan öğrencinin, yararlanabileceği çağdaş teknolojik olanaklar çerçevesinde daha başarılı olacaktır. Bir eğitim kurumunda teknolojik donanımların var olması elbette ki arzu edilen bir husustur. Bu donanımlardan öğrencilerin azami derecede faydalandırılmaları gerekir. İdarecilerin fırsat eşitliği ilkesini göz önünde tutmak suretiyle bu konuda denetimlerini titizlikle uygulamak zorunda oldukları unutulmamalıdır.

Bu çerçevede düşünüldüğünde yabancı dil ağırlıklı liselerden gelen öğrencilerin getirdikleri temel alan bilgileriyle, diğer orta öğretim kurumlarından gelen öğrencilerin hazır bulunuşluluk düzeyleri arasındaki fark, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin başarı grafiğini etkilemektedir

Türk Dili ve Edebiyatı eğitimcisi yetiştiren kurumlarda sadece bu tür eğitim veren orta öğretim kurumlarından gelen öğrencilere öncelik verilmeli ya da özel kontenjanlar ayrılarak, ayrı eğitim ortamlarında Türk Dili ve Edebiyatı eğitime tabi tutulmalıdırlar. Anadolu Öğretmen Liseleri.’ ne öğrenci seçiminde objektif ve evrensel kıstaslar getirilmeli ve daha sonra bu orta öğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin Türk Dili ve Edebiyatı eğitimi veren ve Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni yetiştiren bölümlerine sınavsız girişlerine imkân verilmeli veya bu okul öğrencileri için fakültelerde özel kontenjanlar ayrılmalıdır.

KAYNAKLAR

- ALVER, Bir ol. (2004), Güzel Sanatlar Eğitimi Alan Öğrencilerin Empatik Beceri ve Karar Verme Stratejilerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4, Sayı: 2, s. 93-108
- AYDIN, Ergin (1989), “Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Liselerde Amaca Hizmet Edebiliyor mu?”, *Millî Eğitim Dergisi*, Sayı 82, Ankara.
- BLOOM, Benjamin (1979), **İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme**. Çev: Dursun Ali Özçelik, MEB Yayınları, Ankara.
- CEMİLOĞLU, İsmet (1990), “Orta öğretimdeki Türkçe-Edebiyat Dersleri ve Düşündürdükleri”, *Millî Eğitim Dergisi*, Sayı 104, Ankara.
- CÜCELOĞLU, Doğan (1991), **İnsan ve Davranışı**, İstanbul..

- ENGİNUN, İnci (1986), “Türk Dili ve Edebiyatı Ders Programlarının Uygulanmasında Görülen Aksaklıklar”, **Türk Dilinin Öğretimi Toplantısı**, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri. Fakültesi Yayınları, Ankara.
- ERDOĞAN, İrfan (1988), **SPSS Kullanım Örnekleriyle Araştırma Dizaynı ve İstatistik Yöntemleri**. Ankara.
- ERTÜRK, Selahattin (1998), **Eğitimde Program Geliřtirme**, 10. bs, Meteksan matbaası, Ankara.
- KAVCAR, Cahit (1982), “Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi Üzerine”, *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı 59, Ankara.
- _____, (1988), “Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 20, Sayı 1-2, Ankara.
- MEB Tebliğler Dergisi* : 2098, 2362, 2363, 2370, 2375, 2381, 2393.
- ÖZÇELİK, Durmuş Ali (1988), **Eğitim Programları ve Öğretim**, *ÖSYM Yayınları*, Ankara.
- Tebliğler Dergisi (MEB). Temel Eğitim ve Orta Öğretim Kurumlarında Atatürk İnkılâp ve İlkelerinin Öğretim Esasları Yönergesi, 8 Ocak 1982.
- YILDIRIM, Cemal (1973), **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**, MEB Yayınları, İstanbul